

Saarijärven reitin kalatalousalueen yhteislupatiedustelut 2019-2021

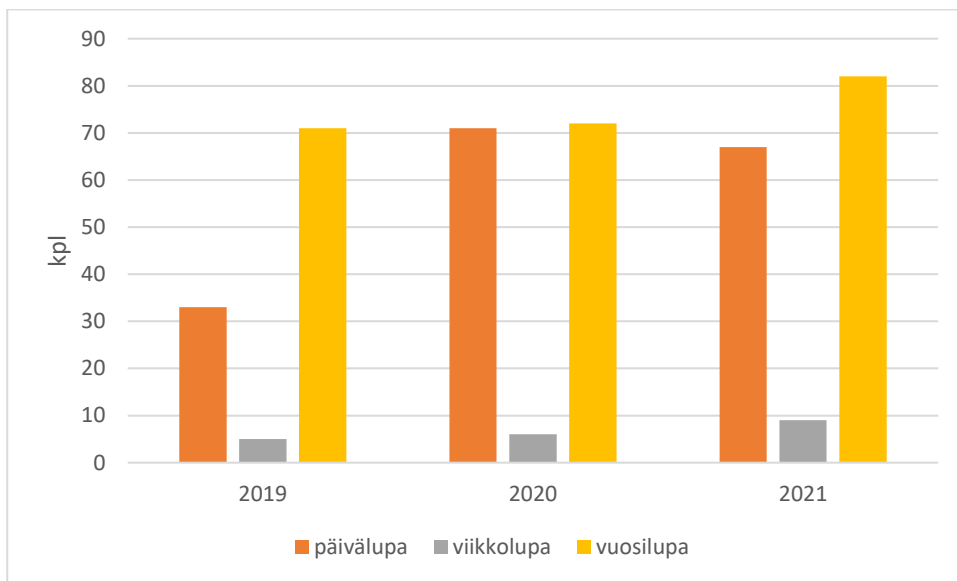
K-S Kalatalouskeskus ry:n raportteja 2022
Saku Salonen

1 Johdanto

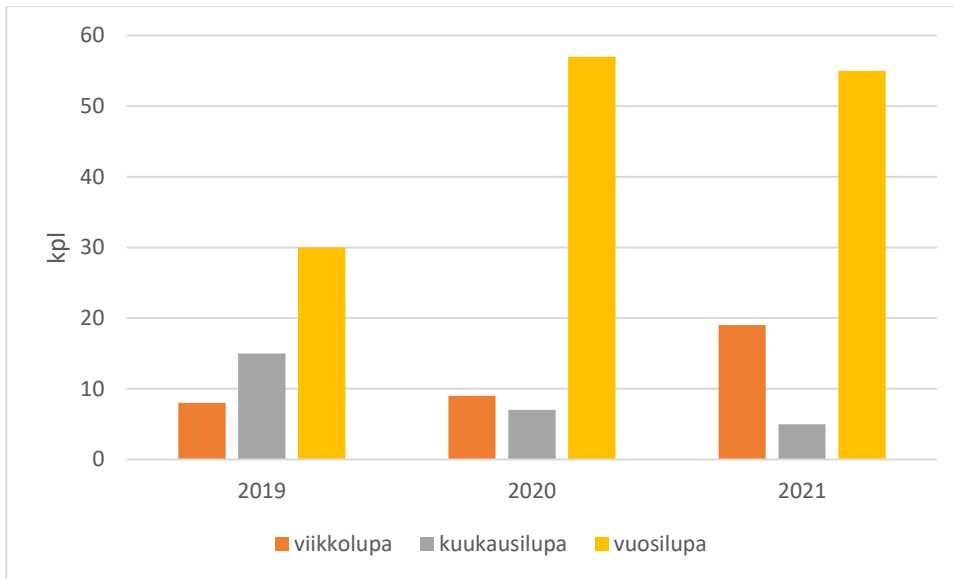
Saarijärven reitin kalatalousalue myy viehekalastuksen yhtenäislupia kahdelle eri alueelle: Saarijärven viehelupa- ja Pääjärven viehelupa-alueelle. Tiedustelu on lähetetty sähköisesti vuosittain 2019-2021 yhtenäislupia ostaneille tai lupien haltijoille, joiden yhteystieto on ollut saatavilla. Tiedustelu on tarkoitus toteuttaa vuosittain ja se on osa kalatalousalueen kalakantojen ja kalastuksen seurantaa. Saarijärven reitin kalatalousalue on saanut hankkeeseen avustusta kalastonhoitomaksuvaroista Pohjois-Savon ELY-keskukselta.

2 Aineisto- ja menetelmät

Vuosina 2019-2021 Ostaluvat.fi-palvelussa ja käteismyyntipaikoissa on myyty lupia Saarijärven viehekalastusalueelle 109-158 kpl ja Pääjärven viehekalastusalueelle 53-79 kpl (Kuva 1 ja 2). Suurin osa myydyistä luvista on vuosilupia, mutta Saarijärven viehelupa-alueella päivälupien ja Pääjärven lupa-alueella viikkolupien suosio on kasvanut alkuvaiheesta.

kuva 1. Saarijärven viehekalastusalueen ostetut luvat (kpl) 2019-2021.

Kuva 2. Pääjärven viehekalastusalueen ostetut luvat (kpl) 2019-2021.

Tiedustelut on lähetetty sähköisesti vuosittain Saarijärven lupa-alueelle 82-108 henkilölle ja Pääjärven lupa-alueelle 23-58 henkilölle. Vastausprosentti on vaihdellut Saarijärven viehelupa-alueella 40-44 % välillä ja Pääjärven viehelupa-alueella 37-43 % välillä. (Taulukko 1-2)

Vastaamattomien osuus tuloksissa on imputoitu luparyhmittäin (vuosi, kuukausi, viikko ja päivä) samansuuruisiksi kuin vastanneiden kalastus ko. luparyhmissä. Vuonna 2021 Pääjärven viehekalastusalueelta kuukausilupia lunastaneilta ei saatu yhtään vastausta ja heidän osaltaan yksittäisen kalastajan kalastuksen ja saaliin oletettiin vastaavan 1/3 vuosiluvalla kalastaneiden keskimääräisestä kalastuksesta ja saaliista. Puutteelliset vastaukset (lajikohtainen lukumäärä/massa puuttunut) on täydennetty saaliskalan keskipainon perusteella.

Taulukko 1. Tiedustelujen tunnuslukuja Saarijärven viehelupa-alue 2019-2021.

	2019	2020	2021
Tiedusteluita lähetetty, kpl	82	100	108
Luvan ostaneita, kpl	97	121	137
Vastauksia, kpl	36	40	44
Vastausprosentti, %	44	40	41

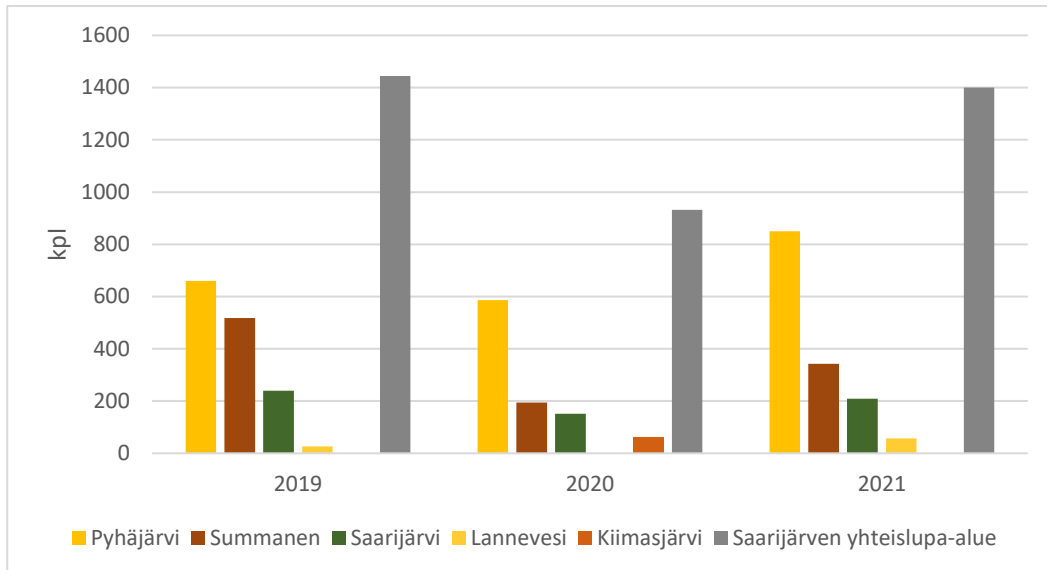
Taulukko 2. Tiedustelujen tunnuslukuja Pääjärven viehelupa-alue 2019-2021.

	2019	2020	2021
Tiedusteluita lähetetty, kpl	23	27	58
Luvan ostaneita, kpl	51	69	76
Vastauksia, kpl	10	10	25
Vastausprosentti, %	43	37	43

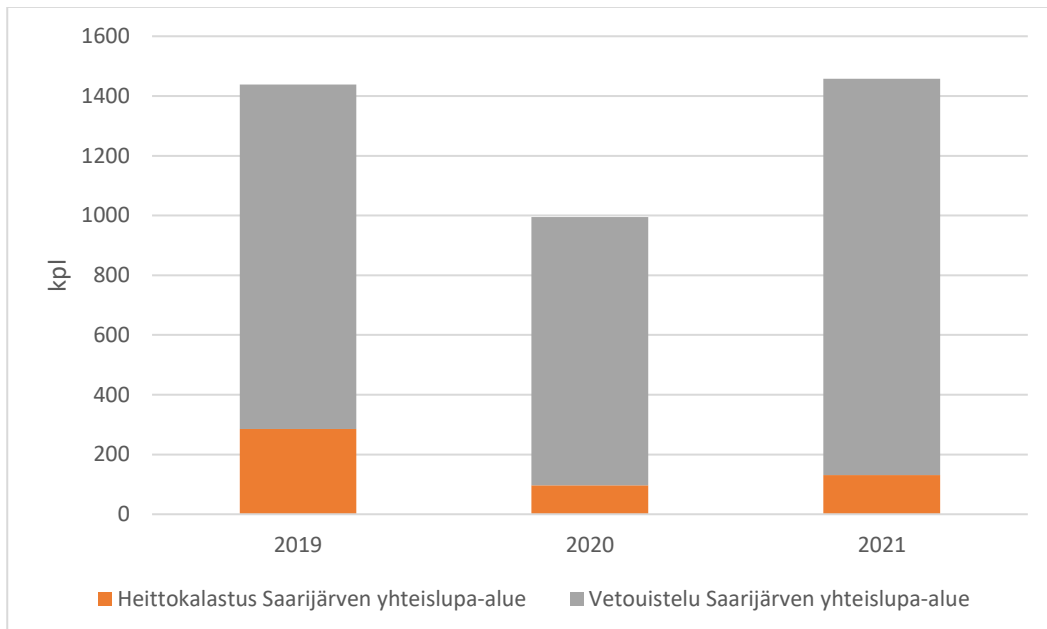
3 Tulokset ja tulosten tarkastelu

3.1 Pyyntiponnistus

Saarijärven viehelupa-alueelle kalastuspäiviä on kertynyt vuosittain 932-1444 kpl. Suosituin kalastusmuoto oli vetouistelu 898-1327 vuosittaisella kalastuspäivällä ja suosituin kalastuspaikka oli Pyhäjärvi 524-823 kalastuspäivällä (Kuva 3-4). Uisteluretken keskimääräinen kesto on vaihdellut 4,6-6,7 tunnin ja heittokalastusretken kesto 2,4-4,2 tunnin välillä. Heittokalastuksen alhaisempi määrä yhteislupia lunastaneiden keskuudessa voi selittyä kalastonhoitomaksulla ja ikäperusteisella kalastusmahdollisuudella.

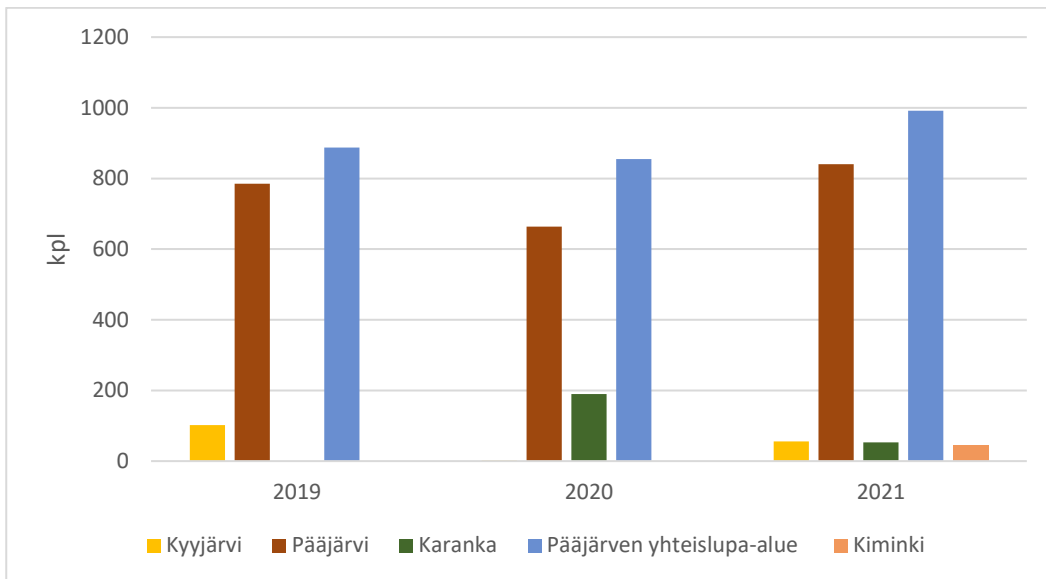
Kuva 3. Kalastuspäivien määrä järvittäin Saarijärven viehelupa-alueella 2019-2021.

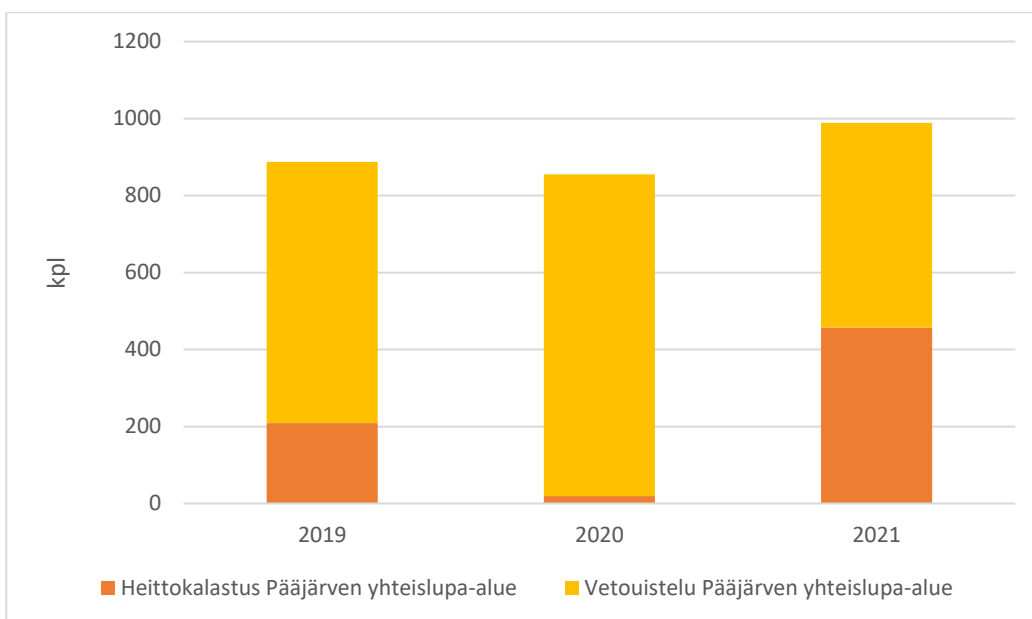
Kuva 4. Kalastuspäivien määrä kalastusmuodoittain Saarijärven viehelupa-alueella 2019-2021.

Pääjärven viehelupa-alueelle kalastuspäiviä on kertynyt vuosittain 855-992 kpl. Suosituin kalastusmuoto on ollut vetouistelu 553-836 vuosittaisella kalastuspäivällä mutta vuonna 2021 heittokalastus on noussut lähes samalle tasalle vetouistelun kanssa. Uisteluretken keskimääräinen kesto on vaihdellut 4,9-5,6 tunnin ja

heittokalastusretken kesto 1-3,7 tunnin välillä. Suosituin kalastuspaikka on ollut Pääjärvi 663-840 vuosittaisella kalastuspäivällä (kuva 5-6).

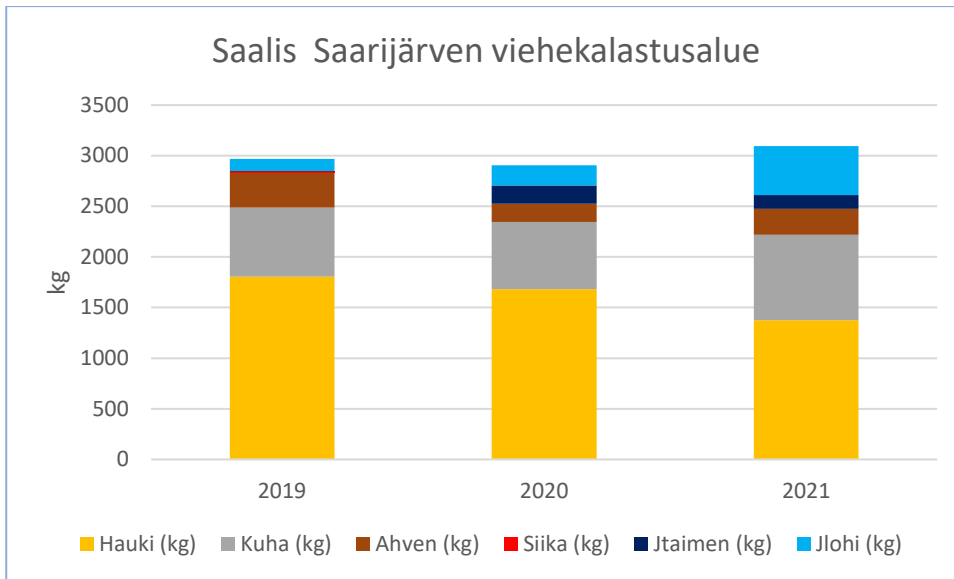
Kuva 5. Kalastuspäivien määrä järvittäin Pääjärven viehelupa-alueella 2019-2021.

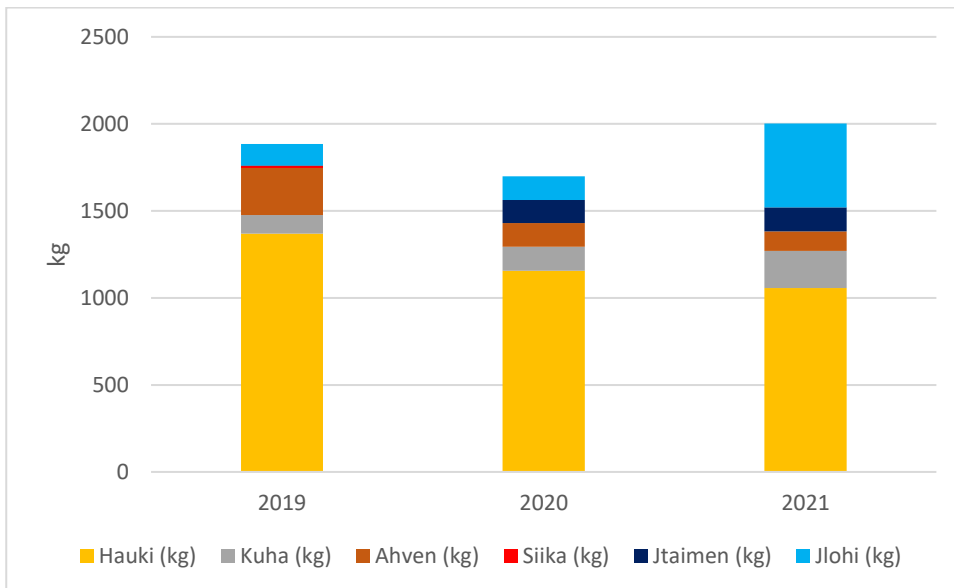
Kuva 6. Kalastuspäivät kalastusmuodoittain Pääjärven viehekalastusalueella 2019-2021.

3.2 Saalis

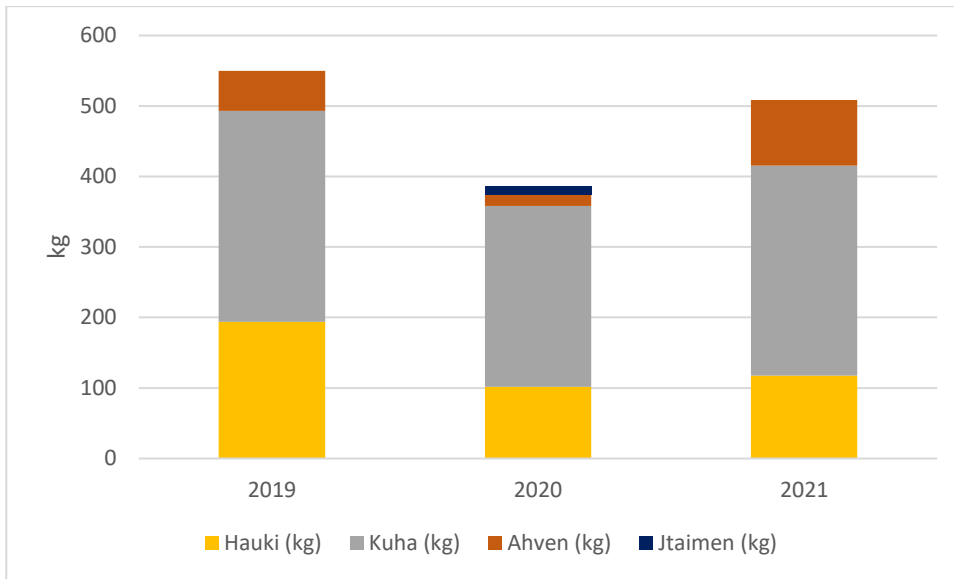
Saarijärven viehekalastusalueen yhteisluvalla kalastaneiden kokonaissaalis on ollut vuosina 2019-2021 yhteensä 2906 - 3095 kg ja runsain saaliskala on ollut hauki, jonka saaliit ovat vaihdelleet 1372-1804 kg välillä (kuva 7.) Suurin osa kokonaissaaliista sekä hauki-, ahven-, Järvilohi- ja taimensaalista saatiin Pyhäjärvestä. Kuhasaaliista suurin osa saatiin Summasjärvestä (kuva 8–12). Saarijärven viehekalastusalueella erityisesti Lanneveden ja Kiimasjärven osalta vastauksia on vuosittain saatu vain 0-2 kpl, jolloin yksittäisen vastauksen vaikutus tuloksiin korostuu.

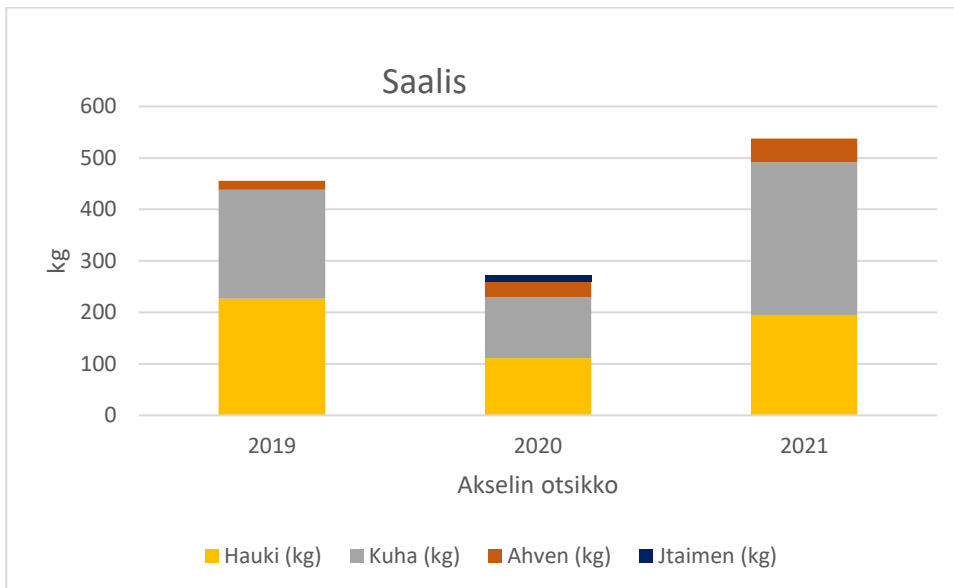
Kuva 7. Saarijärven viehekalastusalueen (otettu) saalis (kg) 2019-2021.

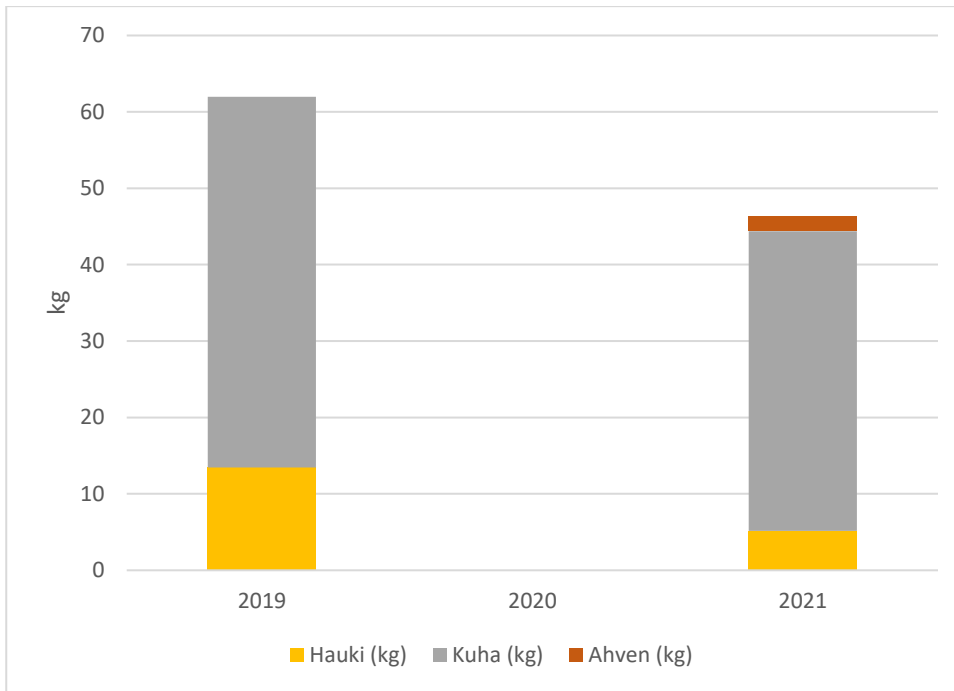
Kuva 8. Pyhäjärven (otettu) saalis (kg) 2019-2021.

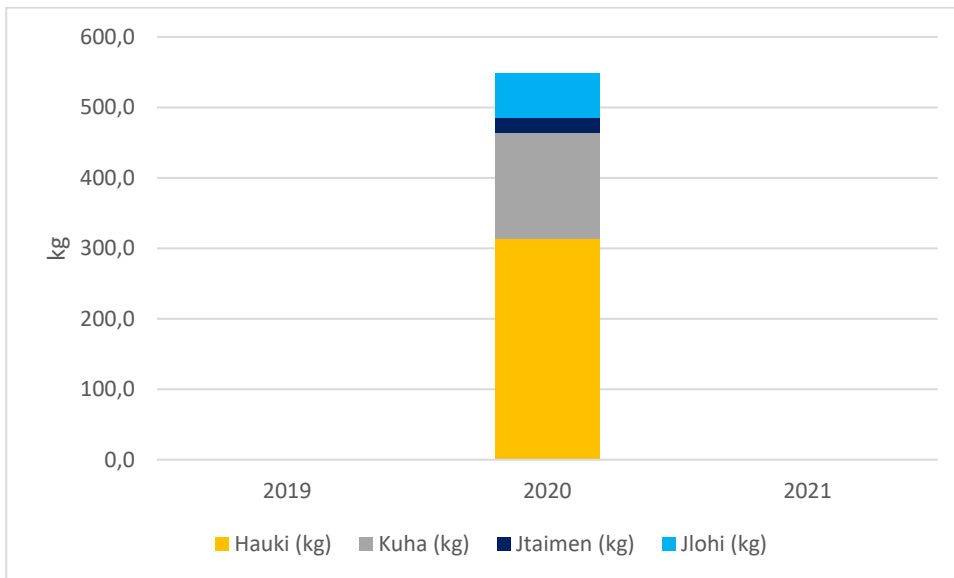
Kuva 9. Summasjärven (otettu) saalis (kg) 2019-2021.

Kuva 10. Saarijärven (otettu) saalis (kg) 2019-2021.

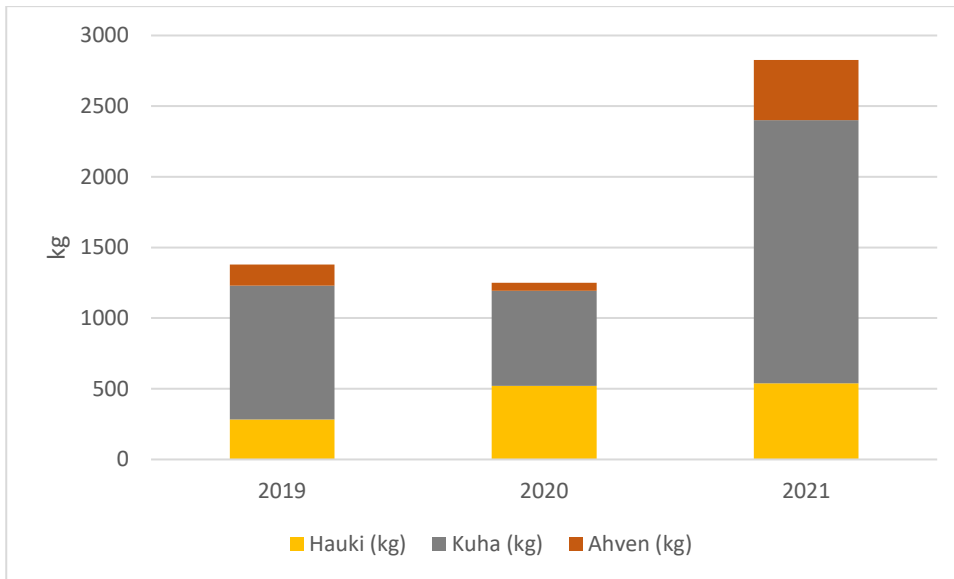

Kuva 11. Lanneveden (otettu) saalis (kg) 2019-2021.

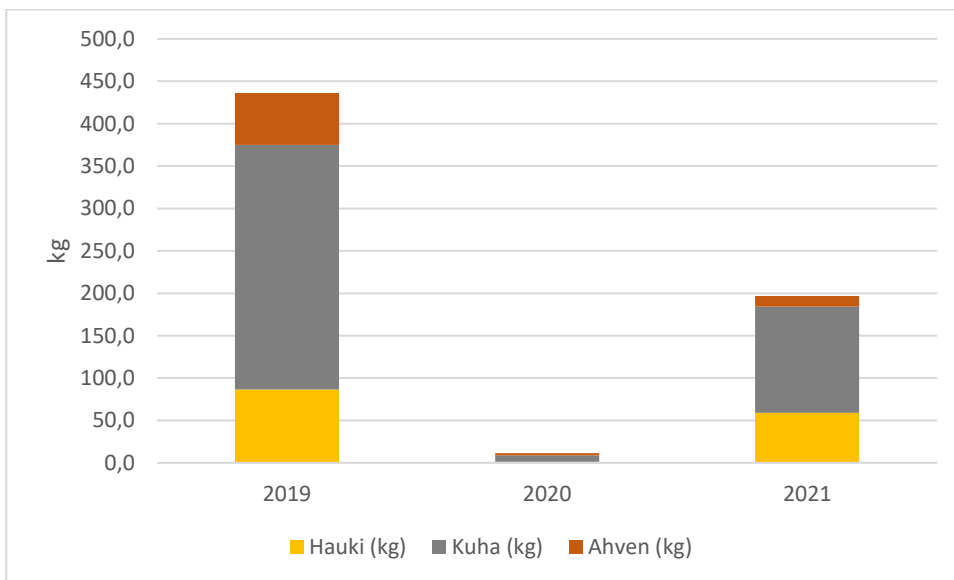

Kuva 12. Kiimasjärven (otettu) saalis (kg) 2019-2021.

Pääjärven viehekalastusalueen yhteisluvalla kalastaneiden kokonaissaalis on ollut vuosina 2019-2021 yhteensä 1249 - 2827 kg ja runsain saaliskala on ollut kuha, jonka saaliit ovat vaihdelleet 673-1863 kg välillä. Suurin osa saaliista pyydettiin Pääjärvestä. (kuva 13–17). Taimenia ei saatu saaliiksi Pääjärven viehekalastusalueelta. Pääjärven viehekalastusalueella erityisesti Kyyjärven, Kimingin ja Karangan osalta vastauksia on vuosittain saatu vain 0-3 kpl, jolloin yksittäisen vastauksen vaikutus tuloksiin korostuu.

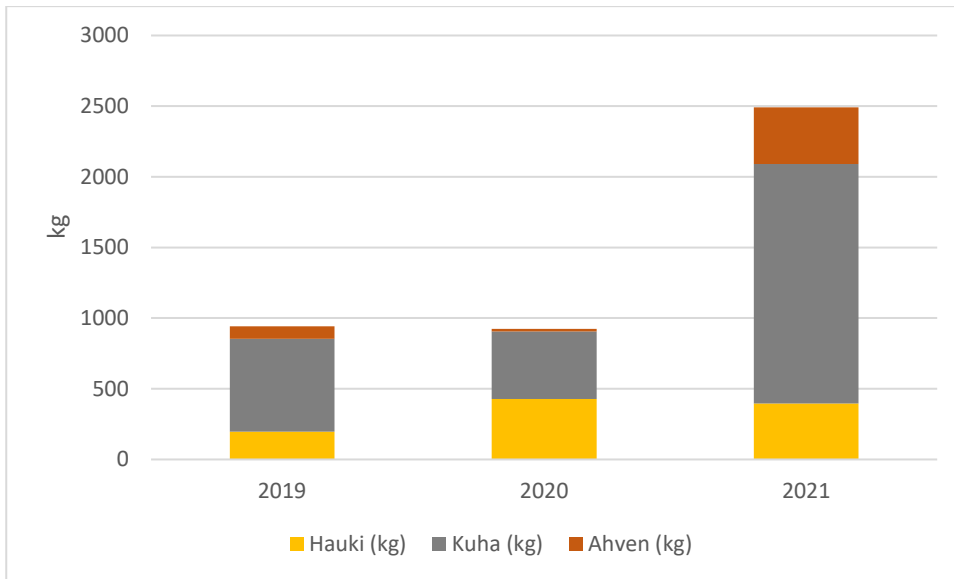

Kuva 13. Pääjärven viehekalastusalueen (otettu) saalis (kg) 2019-2021.

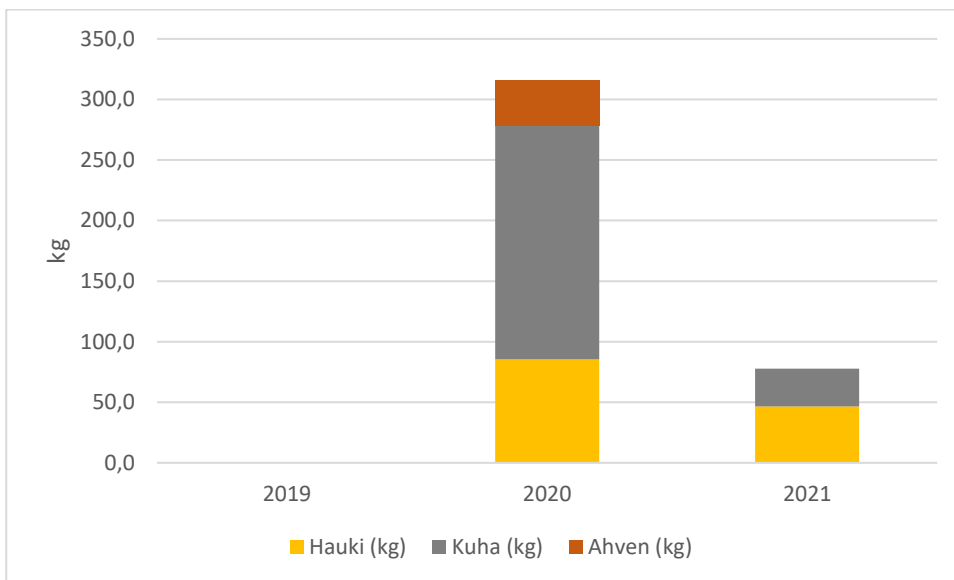

Kuva 14. Kyyjärven (otettu) saalis (kg) 2019-2021.

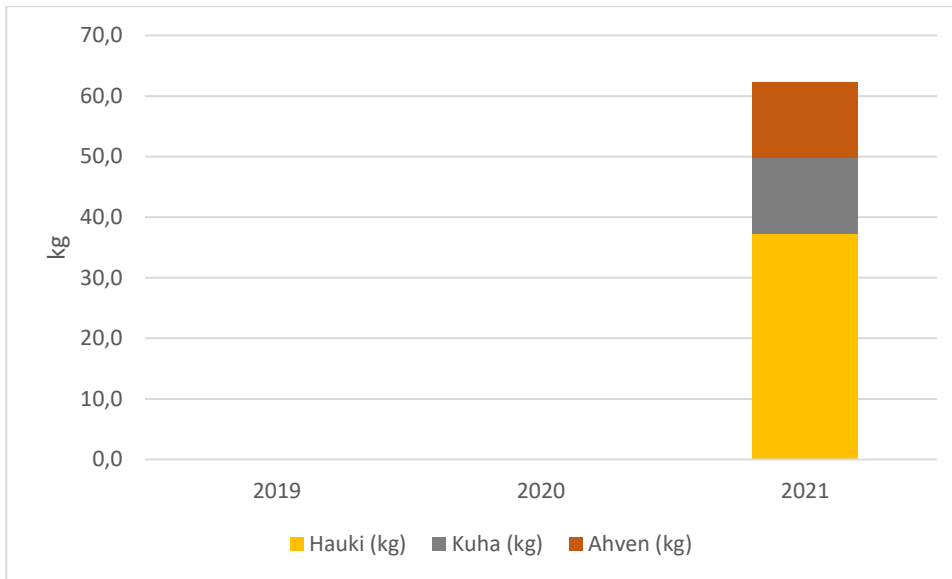

Kuva 15. Pääjärven (otettu) saalis (kg) 2019-2021.

Kuva 16. Karankajärven (otettu) saalis (kg) 2019-2021.

Kuva 17. Kiminkijärven (otettu) saalis (kg) 2019-2021.

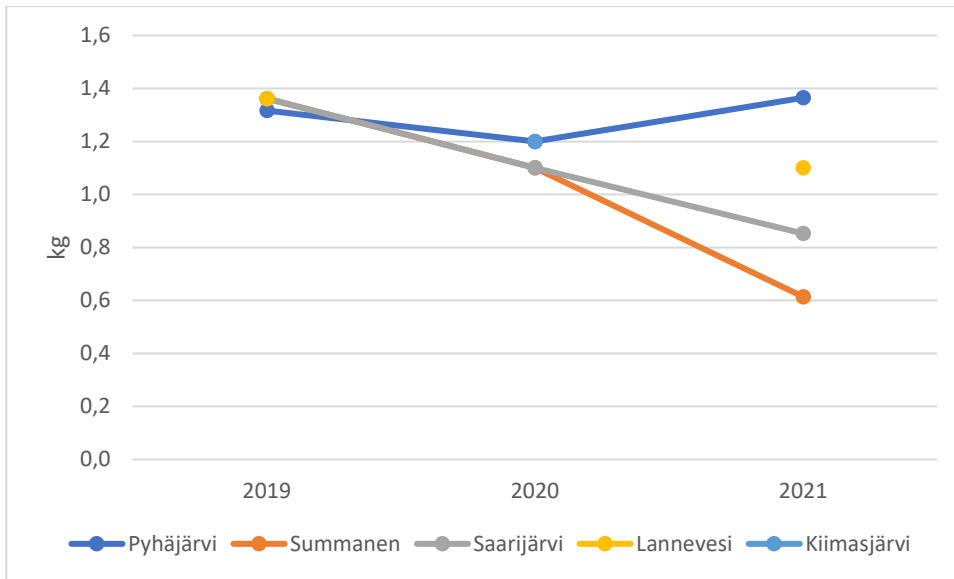
3.3 Saaliskalojen keskikoko ja mittakalojen osuus saaliissa

Saaliskalojen keskikoko ja mittakalojen osuus saalista on Saarijärven viehekalastusalueella kohtuullisella tasolla. Saaliiksi otettujen Kuhien keskipaino oli suurin Pyhäjärvellä ja pienin Summasessa. Saaliskuhan keskipaino näyttäisi laskeneen viimeisten kolmen vuoden aikana erityisesti Summasessa ja Saarijärvässä (kuva 18). Samanaikaisesti mittakalojen osuus saaliissa (otettu saalis ja vapautetut kalat huomioiden) on kuitenkin noussut Summasessa 37 % -> 46 % ja Saarijärvässä 38 % -> 65 % kun Pyhäjärvässä mittakuhien osuus on pysynyt melko tasaisesti 50 % tuntumassa (kuva 19). Pienehkön aineiston aiheuttaman vaihtelun lisäksi yksi selittävä Summasen ja Saarijärven saaliskalan keskikoon pienemiseen voi olla tekijä voi olla ELY-keskuksen päätöksellä 45 cm nostetun kuhan alamittapäätöksen päättyminen vuoden 2020 lopussa vaikka 45 cm alamitta on ollut sen jälkeenkin yhteisluvan ehtona. Keväällä 2022 kuhan alamitta on nostettu ELY-keskuksen päätöksellä koko Saarijärven kalatalousalueella 45 cm:n.

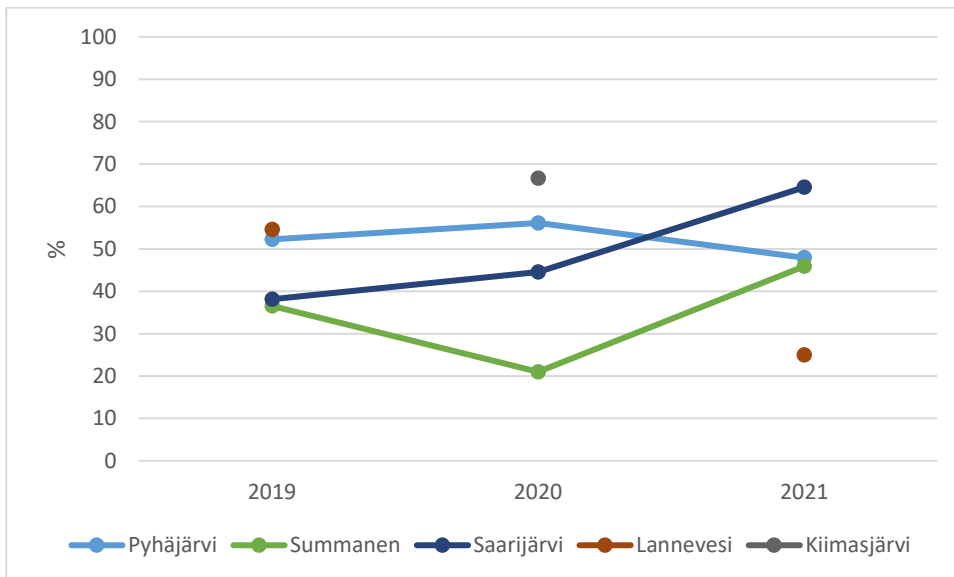
Hauen ja ahvenen keskikoossa (kuva 20-21) on varsin suurta vaihtelua Saarijärven viehekalastusalueella, mikä voi johtua otetun saaliin valikoinnista ja pienehkön aineiston aiheuttamasta vaihtelusta.

Pyhäjärven järvilohien keskikoko on vaihdellut 2,9-3-3 kg ja taimenien keskikoko 1,9.2,7 kg välillä, joten kasvupotentiaalia järvilohella ja taimenella näyttäisi Pyhäjärvässä olevan (kuva 22-23). Pyhäjärvässä mittakalojen osuus saaliissa on vaihdellut järvilohen osalta 57-79% välillä ja taimenen osalta 36-55% välillä. Rasvaeväleikatun Taimenen alamitta on ollut vuosina 2020-2021 50 cm ja järvilohen 60 cm. Keväällä 2022 rasvaeväleikatun taimenen alamitta on nostettu ELY-keskuksen päätöksellä koko Saarijärven reitin kalatalousalueen järvillä 60 cm:n. Taimenen ja järvilohen osalta mittakalojen osuuteen vaikuttaa mm. istutusten ajoittuminen kalastukseen nähden.

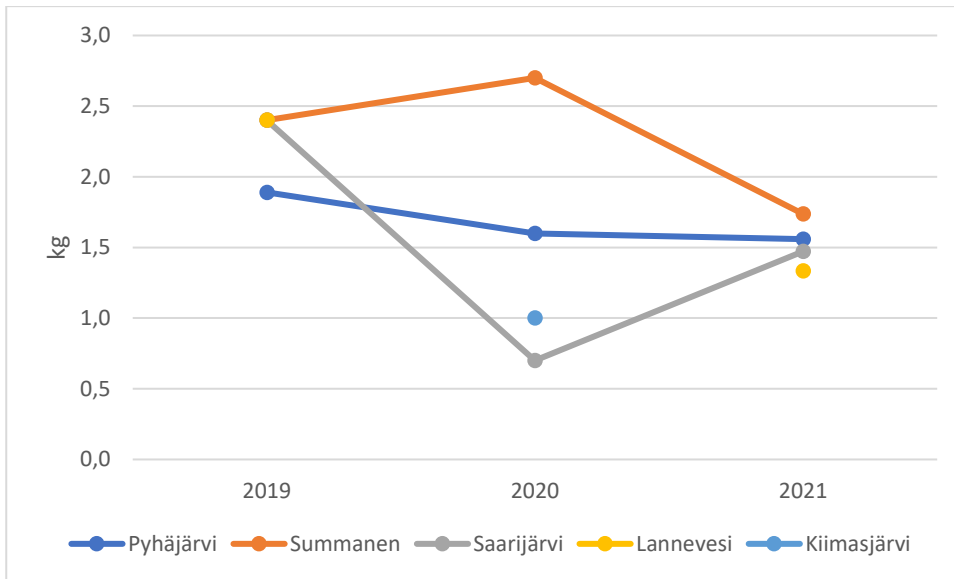
Pääjärven viehekalastusalueella Kyyjärvellä. (taulukko 4-5). Kuhan osalta mittakalojen osuus saaliissa vaihteli Saarijärven viehekalastusalueella 38-55 % välillä ollen alhaisin Summasessa ja korkein Pyhäjärvässä. Pääjärven viehekalastusalueella Kuhan mittakalojen osuus oli korkeampi vaihdellen 51-74 % välillä. (taulukko 6-7) Pääjärven viehekalastusalueen suurempaa mittakalojen osuutta selittää ainakin osittain pienempi alamitta. Taimenen ja järvilohen osalta mittakalojen osuuteen vaikuttaa mm. istutusten ajoittuminen kalastukseen nähden.

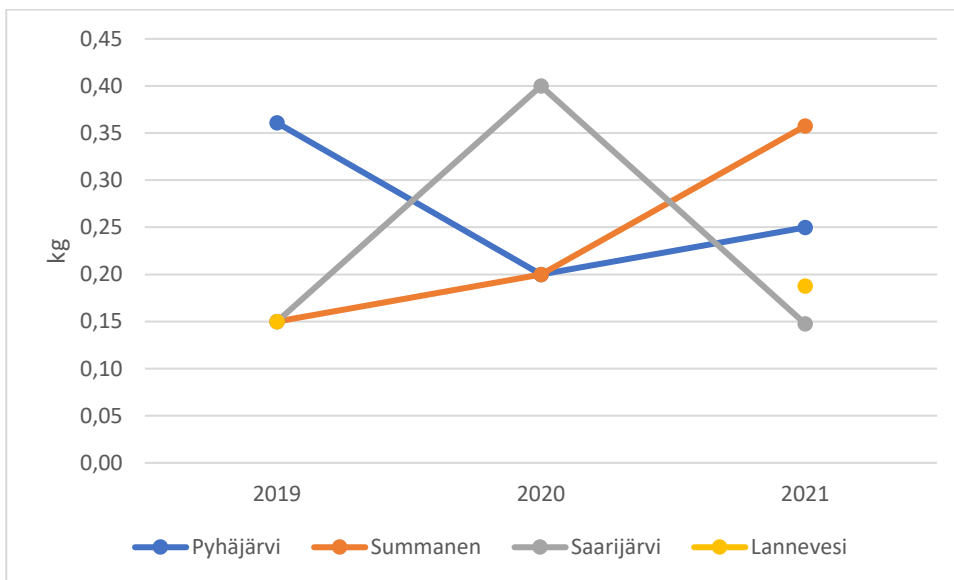
Kuva 18. Kuhan keskipaino (otettu) saalis (kg) Saarijärven viehekalastusalueella 2019-2021.

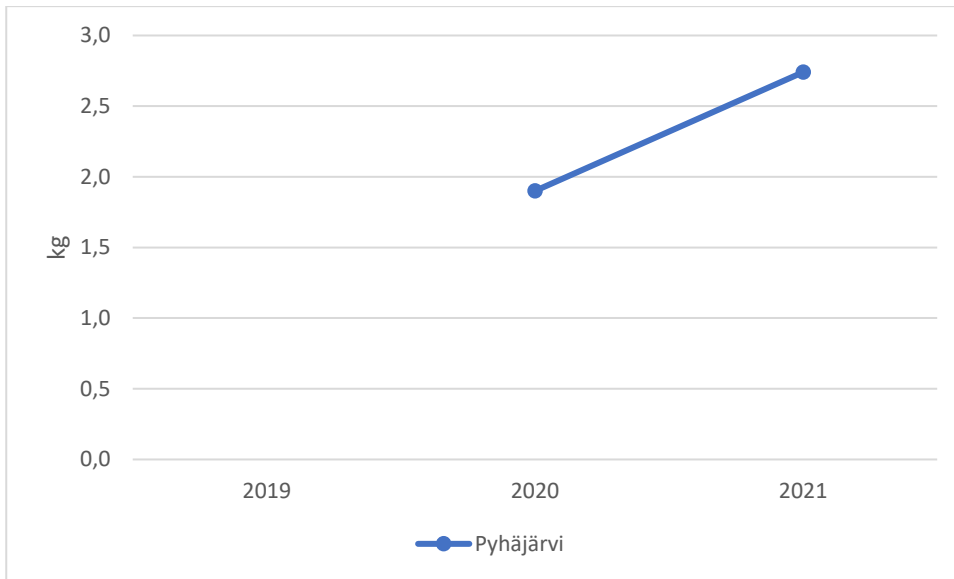
Kuva 19. Mittakuhien (>45 cm) osuus (%) saaliissa (otettusaalis ja vapautetut kalat) Saarijärven viehekalastusalueella 2019-2021. Pyhäjärvi 2019 n=94, 2020 n=115, 2021 n=166. Summanen 2019 n=247, 2020 n=316, 2021 n=517. Saarijärvi 2019 n=307, 2020 n=283, 2021 n=511. Lannevesi 2019 n=65, 2020 n=0, 2021 n=35. Kiimasjärvi 2019 n=0, 2020 n=125, 2021 n=0.

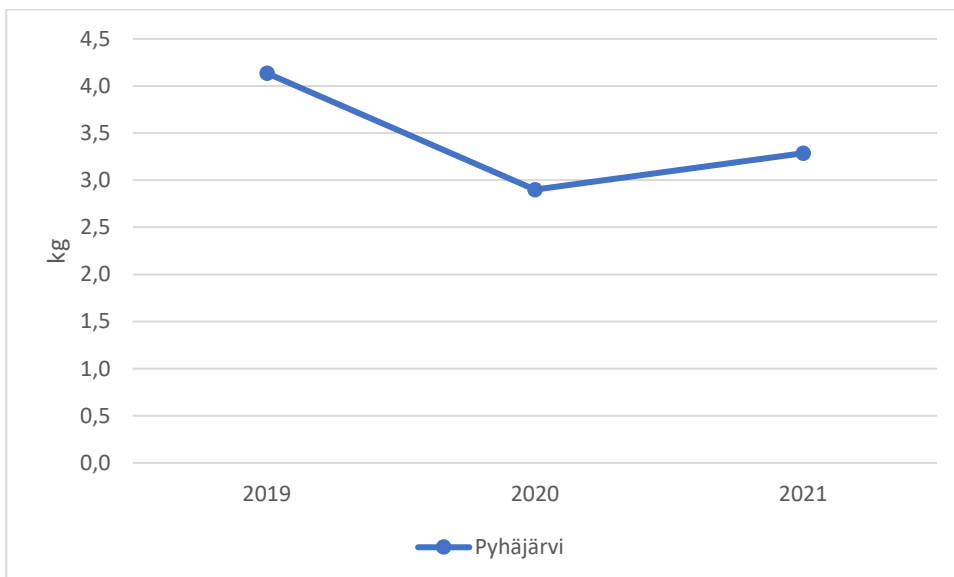
Kuva 20. Hauen keskipaino (otettu saalis) (kg) Saarijärven viehekalastusalueella 2019-2021.

Kuva 21. Ahvenen keskipaino (otettu saalis) (kg) Saarijärven viehekalastusalueella 2019-2021.

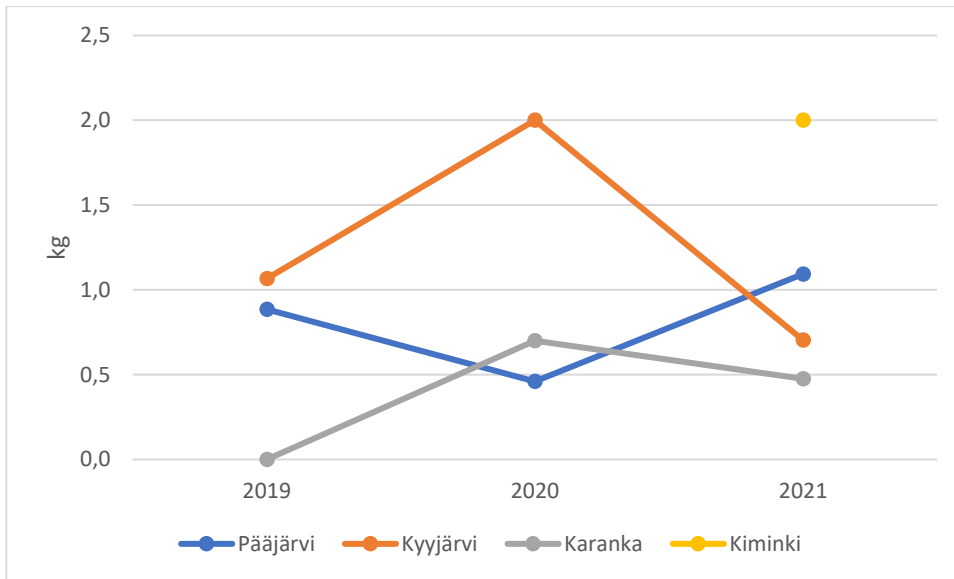
Kuva 22.Järvitaimenen keskipaino (otettu saalis) (kg) Pyhäjärvässä 2019-2021

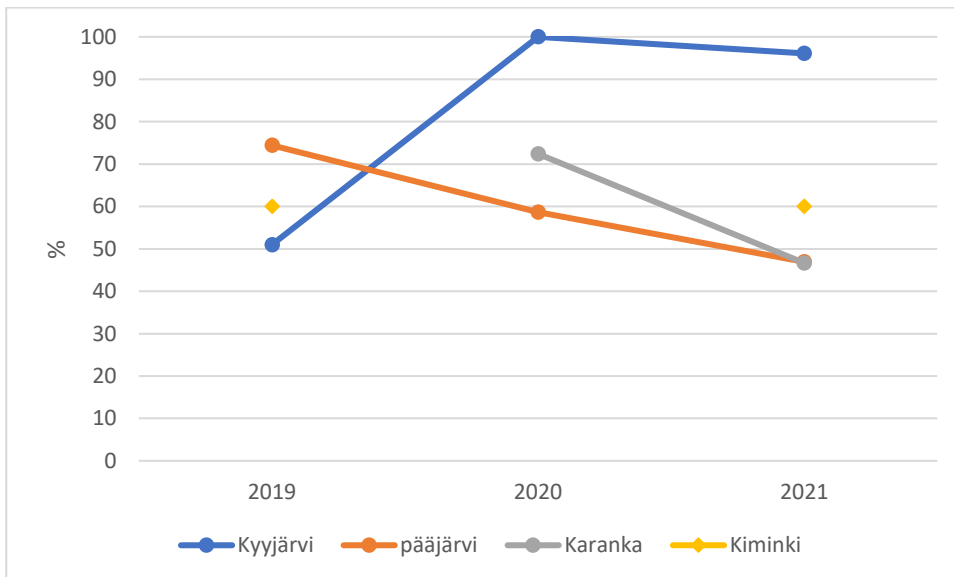
Kuva 23.Järvilohen keskipaino (otettu saalis) (kg) Pyhäjärvässä 2019-2021.

Saaliskalojen keskikoko ja mittakalojen osuus saalista on Pääjärven viehekalastusalueella kohtuullisella tasolla. Saaliiksi otettujen kuhien keskipaino vaihteli Pääjärvässä 0,5 – 1,1 kg välillä (kuva 24.) ja mittakuhien osuus saaliissa (otettu saalis ja vapautetut kalat huomioiden) on vaihdellut 47-74 %. Kyyjärvellä mittakalojen osuus on kahtena viime vuonna ollut lähellä 100 % ja Karangalla mittakalojen osuus on vaihdellut 47-74 % välillä (kuva 25). Pääjärven viehekalastusalueella Pääjärven viehekalastusalueella kuhan alamitta on ollut vuosina 2019-2021 42 cm. Keväällä 2022 kuhan alamitta on nostettu ELY-keskuksen päätöksellä koko Saarijärven kalatalousalueella 45 cm:n.

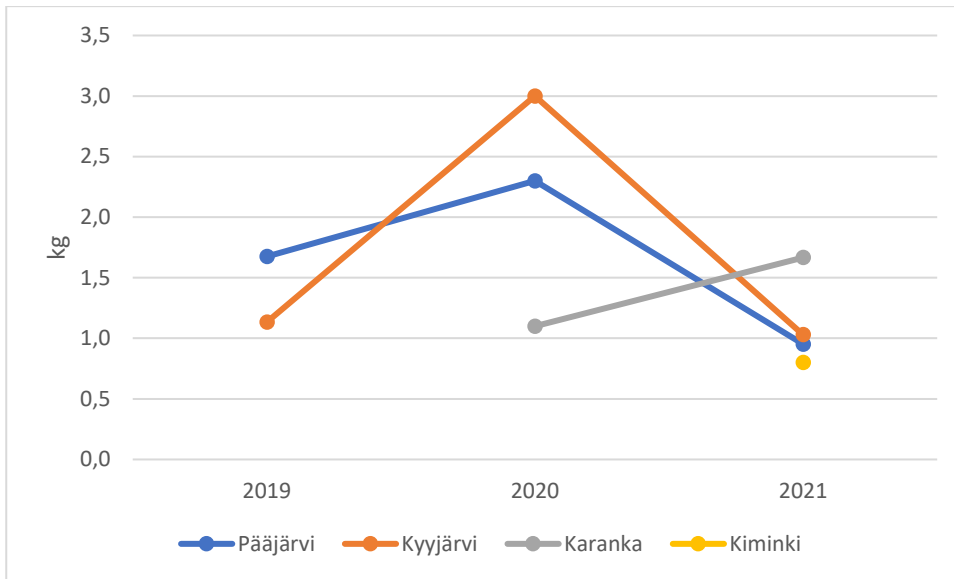
Hauen ja ahvenen keskikokoissa (kuva 26-27) on varsin suurta vaihtelua Pääjärven viehekalastusalueella, mikä voi johtua otetun saaliin valikoinnista ja pienehkön aineiston aiheuttamasta vaihtelusta.

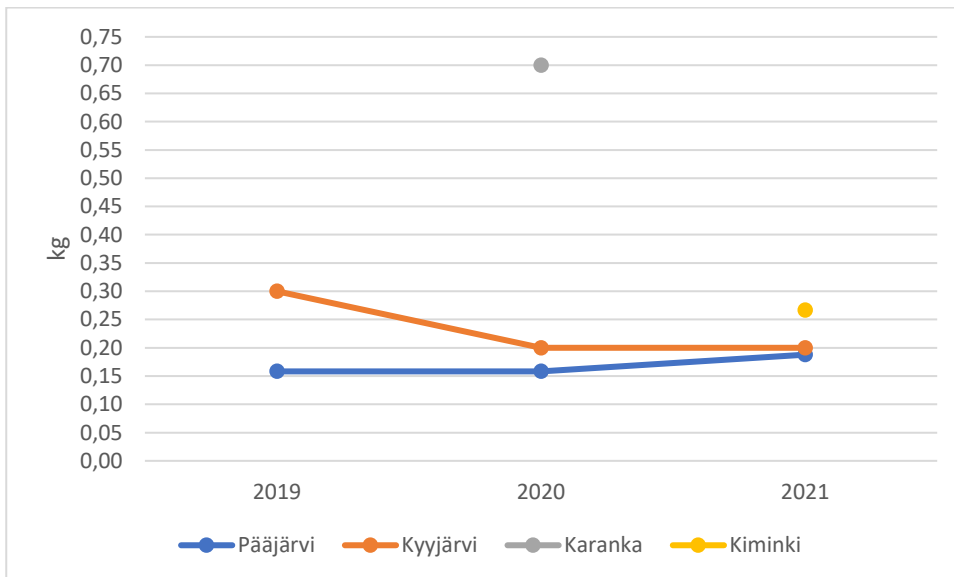
Kuva 24. Kuhan keskipaino (otettu saalis) (kg) Pääjärven viehekalastusalueella 2019-2021.

Kuva 25. Mittakuhien (>42 cm) osuus (%) saaliissa (otettu saalis ja vapautetut kalat) Saarijärven viehekalastusalueella 2019-2021. Kyyjärvi 2019 n=398, 2020 n=1, 2021 n=178. Pääjärvi 2019 n=2744, 2020 n=1133, 2021 n=2322. Karanka 2019 n=0, 2020 n=289, 2021 n=65. Kiminki 2019 n=10, 2020 n=0, 2021 n=65.

Kuva 26. Hauen keskipaino (otettu saalis) (kg) Pääjärven viehekalastusalueella 2019-2021.

Kuva 27. Ahvenen keskipaino (otettu saalis) (kg) Pääjärven viehekalastusalueella 2019-2021.

3.4 Rasvaevällisten taimenien osuus saaliissa

Tiedustelussa selvitettiin myös rasvaevällisten taimenien osuutta saaliissa (saaliiksi otetut kalat ja vapautetut kalat). Taimenia saatiin saaliiksi ainoastaan Saarijärven viehekalastusalueelta. Rasvaevällisten taimenien osuus saaliissa oli Pyhäjärvestä vuonna 2019 16 % (5 kpl) vuonna 2020 22 % (205 kpl) Vuonna 2021 Pyhäjärvestä ei vastausten mukaan saatu yhtään rasvaevällistä taimenta. Summasjärvessä rasvaevällisten taimenien osuus oli vuonna 2019 33 % (3 kpl) ja vuosina 2020 ja 2021 ei Summasesta saatu yhtään rasvaevällistä taimenta saaliiksi. Saarijärvestä ei saatu rasvaevällisiä taimenia saaliiksi vuosina 2019 ja 2021 mutta vuonna 2020 ja rasvaevällisten taimenien osuus oli 10 % (6 kpl). Vastausten perusteella saaliiksi saatujen rasvaevällisten kalojen määrä on ollut varsin alhainen. Tämä voi johtua mm. taimenien vähäisestä määrästä ja pyynnin kohdistumisesta muihin lajeihin.

Lisätietoja:

K-S Kalatalouskeskus ry.

Saku Salonen (saku.salonen@ahven.net)